ארגון עובדי המים
Israel Water Works Association

3.1.2021

לכבוד
ציבור צרכני המים
שלום רב,

הנדון: צו תאגידי מים וביוב החלות על המועצות (האזוריות) אל בטוף ובוסתאן אל מרג' – הבהרות

חוק תאגידי מים וביוב שנחקק ב- 2001 הביא למהפכה גדולה בכל הקשור לאספקת מים לצריכה ביתית (כוללת) והטיפול בשפכים.
הוראות החוק החריגו את המועצות האזורית והישובים הכפריים המתוכננים מהוראות החוק על פי הסעיפים 150 ו- 151* ולכן לעת הזו ההתנהלות של הישובים הכפריים יכולה להתנהל, לכאורה, כימים ימימה. עם זאת, הוראות החוק חלות ומיושמות באופן מעשי יותר ויותר בדרך העקיפין על המועצות האזוריות והישובים הכפריים המתוכננים.
הדבר נעשה בראש ובראשונה באמצעות חוק הביוב וכללי מועצת רשות המים המטילים את האחריות והחובה לאסדרה והסדרה של תחום השפכים בתחום הישובים ומציאת פתרון קצה לשפכים, על המועצות האזוריות. הדבר נעשה באמצעות כללים שהותקנו על ידי מועצת רשות המים והחפפת המועצות האזוריות אליהם. מאידך גיסא, התנהלות המועצות האזוריות מאפשרת להן לגייס כספים בהיקף גדול כסיוע להן ולתושבים ממשק השפכים (המלת"ב).
היישום המעשי של החוק בא לביטוי בעוד שורה ארוכה של צווי עשה (המקל) והטבות כספיות (הגזר).
להלן מספר דוגמאות:

א. חובת התקנת מדי מים (רצוי עם קר"מ) על כלל הצרכנים המעוניינים בהטבות במשק המים, ודיווח למועצה האזורית (מחלקת השפכים או החברה העירונית הייעודית), על צריכת המים של כל צרכן לצורך חיוב באגרת ביוב.
ב. זכאות לתעריף מים מוזל לנוי הציבורי בגין כך (סעיף א).
ג. קיום המסלול האולטימטיבי להספקת מים וטיפול בשפכים באמצעות גורם חיצוני תחת ההגדרה "ספק קורס".

כאמור, חוק תאגידי המים והביוב החריג את המועצות האזוריות וההתיישבות הכפרית המתוכננת.
כאמור הדבר נעשה ומצוין בסעיפים 150 ו- 151 לחוק.
אפשרות של הכללת מועצה אזורית תחת כנפי החוק, צריכה להיעשות בהליך הבא - החלטת מועצת רשות המים אחרי קבלת חוות דעת של הממונה על התאגידים. העברת החלטת מועצת רשות המים לדיון ואישור בוועדת הכלכלה של הכנסת**. אישורה של הוועדה עובר לאישור וחתימה של שלושת השרים הממונים בחוק (שר האוצר, שר הפנים ושר המים*** (האנרגיה והמים בעבר)) לאישור סופי. אחרי החלטת השרים ואישורם פרסום בקובץ התקנות****.

זו הפעם הראשונה ולכן גם תקדים, שנעשה שימוש בסעיפים 150 ו- 151 בחוק תאגידי המים והביוב.
מבחינת החוק, דין מועצה אחת כדינן של כלל המועצות האזוריות.
במקרה של שתי המועצות האזוריות האמורות, ההחלטה היתה לצרפן לתאגיד המים והביוב האזורי "כפרי הגליל התחתון בע"מ".

ארגון עובדי המים | ייעוץ, תכנון וטיפול במערכות מים וסביבה
קיבוץ אייל ד.נ שרון תיכון מיקוד 45840 | טלפון: 09-7903444 | פקס: 09-7903440
שתף בפייסבוק | www.iwwa.co.il | Mail: iwwa@iwwa.co.il

עם זאת עומדות בפני הישובים הכפריים המתכננים והמועצות האזוריות עוד שתי דרכי פעולה אפשריות בתחום משק המים:

1. ניהול משק המים בישוב בצורה מקצועית, כלכלית, ניהול כספים ייעודי, בניית מערכת גביה (פחת גביה מינימלי), פחת מים מינימלי (פחות מ- 4%), בניית קרן שיקום ועוד. מהכרת המציאות בשטח, זהו אתגר קשה מאוד ליישום עקב מגבלת הגודל (הקטן).
2. ניהול כולל של משק המים והביוב על ידי חברה עירונית של המועצה האזורית. לאפשרות זו שני יתרונות עיקריים ושלושה מול האופציה של סעיף 1 :

א. יתרון לגודל.
ב. שמירת משק המים והביוב בידי המועצה האזורית (או כמה שיתארנו במשותף) שהנה הגוף הידידותי ביותר האפשרי.
ג. יכולת גיוס הון תמיכה (מענקים) שלא ניתן לגייס על ידי הישוב הבודד.

אין בדברים אלו כל המלצה מטעם המביא את הדברים לדפוס. כל החלטה מומלץ שתתקבל אחרי לימוד והכרה של המציאות הקיימת והמתהווה.
אנחנו כארגון עובדי המים שהנו גוף מקצועי לכל דבר, נשמח לסייע בידכם בלימוד הדברים ובקבלת ההחלטות.

בברכה,

איתן ישראלי
ארגון עובדי המים

<u>נספחים :</u>

* - **שמירת זכויות**

150. אין בהוראות חוק זה כדי לפגוע בזכויותיהן של אגודות שיתופיות, ובכפוף להוראות סעיף 149 - של חברות, שהוקמו להפעלת משק מים או משק ביוב ברשויות מקומיות, לפני תחילתו של חוק זה.

הגבלת התחולה על מועצות אזוריות (תיקון מס' 4) תשס"ו-2006 (תיקון מס' 10) תשע"ז-2016

151. חוק זה, למעט הוראות לעניין ספק שירותי ביוב לעניין שירותי הולכה וטיפול, לא יחול על רשות מקומית שהיא מועצה אזורית, ואולם השרים רשאים, בצו, על פי הצעת מועצת הרשות, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להחיל חוק זה על מועצות אזוריות ולקבוע תנאים והתאמות לכך.

** - **(תיקון מס' 4) תשס"ו-2006**

(ג) כללים לפי סעיף זה ייקבעו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

*** - **(תיקון מס' 6) תשע"ג-2013 (תיקון מס' 7) תשע"ד-2014**

"השרים" – שר הפנים, שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים ושר האוצר.

**** - קובץ התקנות 9027 מצורף